

Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriö myöntää valtionavustuksia valtion talousarvion määrärahoista sekä rahapelitoiminnan tuotoista. Valtionavustusten myöntämisessä, käytössä ja valvonnassa noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001) sekä tukijärjestelmäkohtaisia säädöksiä ja asetuksia.

Yleisavustus voidaan myöntää saajan koko toimintaan tai tiettyyn osaan siitä (ns. kohdennettu yleisavustus). Valtionavustuksen saajan on noudatettava avustettavassa toiminnassa valtionavustuspäätöksessä ja liitteissä mainittuja ehtoja ja rajoituksia. Poikkeuksen tässä liitteessä esitettyihin rajoituksiin voivat muodostaa hevostalouden komission päätöksessä SA 465556 (3.1.2017) mainitut määräykset sekä hevostalouden edistäminen arpajaislain 1047/2001 (21.12.2016) mukaisesti.

Avustusten käyttö

Valtionavustusta saa käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksellä myönnettyyn käyttötarkoitukseen. Avustuksen saajan tulee käyttää avustus valtionavustuspäätöksessä ja hakemusasiakirjoissa esitetyn mukaisesti siten, että toiminnalle asetetut tulostavoitteet saavutetaan. Avustuksen saajan tulee seurata valtionavustustoimintojen toteutuneita tuloja ja kustannuksia kirjanpidossa omalla kustannuspaikalla.

Avustuspäätöksessä määritellään avustusprosentilla ja/tai euromääräisesti, kuinka suuren osan yleisavustus saa kattaa avustettavan toiminnan hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus ei saa yhdessä muiden julkisten tukien kanssa ylittää hyväksyttävien kustannusten määrää.

Valtionavustusta voidaan siirtää, mikäli avustuksen siirto on sallittu avustuspäätöksessä. Valtionavustuksen saajan tulee tehdä ennen valtionavustuksen siirtämistä yksityisoikeudellinen sopimus valtionavustuksen lopullisen käyttäjän kanssa ja huolehtia, että valtionavustuksen lopullinen käyttäjä on tietoinen valtionavustuksen rahoituksen luonteesta.

Sopimuksen tulee sisältää seuraavat kohdat:

- maininta, että sopimus koskee valtionavustuksen siirtoa.
- edellytys, että lopullinen valtionavustuksen käyttäjä noudattaa tässä päätöksessä mainittuja ehtoja.
- maininta, että maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus tarkastaa lopullisen valtionavustuksen käyttäjän taloutta ja toimintaa.
- edellytys, että lopullinen valtionavustuksen käyttäjä palauttaa valtionavustuksen saajalle (keskusjärjestölle) valtionavustuksen, jos ministeriö perii osan valtionavustuksesta takaisin sen vuoksi, ettei lopullinen valtionavustuksen käyttäjä ole noudattanut valtionavustuksen käyttöä koskevia sopimusehtoja.
- maininta sopimussakosta sopimusehtojen noudattamisen varmistamiseksi.

Yleisavustusta saa käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuna käyttöaikana.

Käyttämättä jäänyt valtionavustus

Valtionavustusta jää käyttämättä, mikäli avustuksen saajalla ei ole avustettavasta toiminnasta hyväksyttäviä kustannuksia päätöksen edellyttämää avustusta vastaavaa määrää. Tällöin valtionavustuksen osuus (valtionavustusprosentti) ylittää päätöksessä mainitun osuuden. Mikäli avustuksen saajalle maksettua avustusta jää käyttämättä tilivuoden aikana, tulee käyttämättä jäänyt avustus käyttää seuraavina vuosina samaan toimintaan, mihin valtionavustus on myönnetty, mikäli myöntöpäätöksessä ei ole tätä kielletty. Käyttämätön avustus tulee kirjata valtionavun saajan tilinpäätöksessä omana eränään. Käyttämättä jäänyt avustus voidaan huomioida seuraavien vuosien valtionavustusmyönnessä.

Yksityinen tuki valtionaputoimintaan

Jos valtionavustuksen saaja saa varsinaiseen toimintaansa myös yksityistä tukea (esim. säätiöiltä), tämä tuki tulee tiliselvityksessä kohdentaa valtionaputoiminnan tuottoihin aiheuttamisperiaatetta käyttäen. Mikäli valtionavustuksen saaja ei kirjaa yksityistä tukea valtionaputoiminnan tuottoihin, kyseisen tuen käytöstä tulee antaa ministeriölle erillinen selvitys. Muut valtionavustuksen saajan saamat tuet pienentävät avustuksen määrää.

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi katsotaan avustettavan toiminnan kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kustannukset. Kustannusten tulee olla tosiasiallisesti maksettuja ja todennettavissa kirjanpidosta. Kustannuksina hyväksytään vain todellinen avustuksen saajan maksettavaksi jäävä osuus.

Kunkin vuoden hyväksyttävänä kustannuksina otetaan huomioon ne kustannukset, jotka kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) sekä hyvän kirjanpitotavan mukaan on kirjattava kyseiselle tilikaudelle kuluksi. Jos avustusta käytetään irtaimen käyttöomaisuuden hankintaan ja hankintamenot kirjataan taseeseen, voidaan hankintamenot ottaa kokonaan huomioon hyväksyttävänä kustannuksina.

Hyväksyttävänä palkkakustannuksina voidaan hyväksyä hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisesta työstä aiheutuneet palkkakustannukset lakisääteisine sivukuluineen sekä lakiin taikka virka- tai työehtosopimukseen perustuvat kustannukset. Palkat ovat vain siltä osin tukikelpoisia, kuin ne eivät ylitä avustuksen saajan vastaavasta tehtävästä yleisesti maksaman palkan määrää. Lomapalkkavaraukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia, mikäli ne aiheutuvat hankkeen toteuttamisesta. Lakisääteiset työterveyskustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia.

Avustuksen saajan tulee huolehtia asianmukaisesta työnajanseurannasta, jos se on tarpeen avustettavalle toiminnalle kohdennettavien palkkakustannusten luotettavaksi varmentamiseksi. Työajanseuranta on järjestettävä esim. silloin, jos työntekijä työskentelee yleisavustuksella avustettavan toiminnan lisäksi toisessa avustuskohteessa tai toiminnassa, johon yleisavustusta ei voida käyttää.

Matkakustannukset hyväksytään valtion matkustussäännön mukaisesti. Mahdolliset ulkomaan matkat tulee hyväksyttää etukäteen avustuksen myöntöpäätöksen esittelijällä, mikäli niitä ei ole esitetty hankesuunnitelmassa.

Arvonlisävero on hyväksyttävä kustannus, mikäli se jää avustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus olla hyväksymättä tilityksessä esitettyjä kustannuksia, jos kustannusten liittyminen valtionavulla rahoitettavaan toimintaan ei ole selkeästi osoitettavissa.

Kustannukset joita ei hyväksytä:

- poistot
- varainhankinnan kustannukset
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset, lainojen lyhennykset ja korot
- varaukset (poikkeuksena lomapalkkavaraukset)
- laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kustannuksiin
- irtisanomiskorvaukset tai irtisanomisajalta ilman työvelvoitetta maksettavat palkkakustannukset
- tulospalkkiot, bonukset, luontaisedut
- oikeudenkäyntikustannukset, oikeuden langettamat korvaukset sekä rangaistusluonteiset maksut, kuten sakot tai viivästyskorot
- edunvalvontamenot ja edustuskulut

Yleiskustannusten kohdistaminen

Avustuksen saaja voi kohdistaa avustukselle toimintansa yleiskustannuksia. Yleiskustannuksia ovat avustuksen saajan yleishallinnosta aiheutuneet kulut, jotka eivät välittömästi kohdistu mihinkään tiettyyn toimintoon tai hankkeeseen.

Yleiskustannusten on perustuttava todellisiin toteutuneisiin kuluihin ja oltava

- selkeästi ja perustellusti kohdennettuja
- hankkeen talousarvion mukaisia
- erikseen dokumentoituja
- koko käyttöajan saman perusteisia
- aiheuttamisperiaatteen mukaisia

Yleiskustannusten aiheuttamisperusteista toimitetaan erillinen selvitys ministeriölle.

Käyttötarkoituksen ja -ajan sekä ehtojen muuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö voi avustuksen saajan hakemuksesta perustellusta syystä muuttaa avustuksen käyttötarkoitusta ja -aikaa sekä ehtoja. Hakemuksessa on mainittava avustuspäätöksen diaarinumero.

Avustuksen saajan velvollisuudet

Tiedonanto

Valtionavustuksen saajan tulee antaa maa- ja metsätalousministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta. Muutoksella tarkoitetaan erityisesti valtionavustuksen käytettävälle asetettujen ehtojen ja rajoitusten toteutumiseen vaikuttavia muutoksia. Valtionavustuksen käyttöön vaikuttavia muutoksia ovat toiminnan toteuttamisen laadussa, laajuudessa tai rahoituksessa tapahtuvat olennaiset muutokset. Muutoksen arvioinnin perustana ovat avustushakemuksessa annetut ja valtionavustuspäätöksen perustaksi otetut tiedot.

Hankintalain noudattaminen ja hankintojen kilpailuttaminen

Avustuksen saajan tulee selvittää ja ottaa toiminnassaan huomioon mahdollinen velvollisuutensa noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016). Kaikki 60 000 euron hankinnat on kilpailutettava julkisen hankintalain mukaisesti, mikäli avustuksen saaja on saanut hankinnan tekemistä varten avustusta yli puolet hankinnan arvosta hankintalaissa tarkoitettuun hankintayksiköltä. Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain soveltamisen välttämiseksi. Tavara- tai palveluhankintaa ei saa liittää rakennusurakkaan eikä hankintoja saa yhdistellä keinotekoisesti hankintalain noudattamisen välttämiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö edellyttää julkisten hankintojen avoimuuden vuoksi, että kaikki vähintään 10 000 euroa (alv 0 %) ylittävät hankinnat kilpailutetaan pyytämällä tarjoukset tai selvittämällä muulla tavalla useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajalta. Kilpailutukseen liittyvät asiakirjat dokumentoidaan ja ne on pyydettyä toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle.

Vakuuttaminen

Avustuksen saajan on vakuutettava riittävällä ja asianmukaisella tavalla valtionavustuksella hankittu omaisuus.

Kirjanpito, tilintarkastus ja toiminnan tarkastus

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) säätämällä tavalla. Kirjanpito ja siihen liittyvä aineisto on säilytettävä siten, kuin kirjanpitolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään.

Jos yleisavustus on myönnetty kohdennettuna yleisavustuksena, avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa siten, että avustuksen käyttöä hakemuksen mukaiseen kohdennettuun toimintaan voidaan seurata siitä luotettavasti. Kohdennettulla toiminnalla tulee olla kirjanpidossa erillinen kustannuspaikka/-paikat tai kohdistettavien kustannusten, tulojen ja rahoituksen tulee kokonaisuudessaan olla muutoin luotettavasti selvitetävissä kirjanpidosta.

Avustuksen saajan on järjestettävä tilintarkastus tai toiminnantarkastus, mikäli laissa niin säädetään. Avustuksen saajan on käytettävä tilintarkastuslain (1141/2015) mukaista hyväksyttyä tilintarkastajaa. Tilintarkastajan tulee antamassaan lausunnossa mainita, onko valtionavustus käytetty valtionavustuspäätöksen ehtojen mukaisesti. Lisäksi ministeriö edellyttää, että lausunnossa mainitaan, ovatko maa- ja metsätalousministeriölle valtionavustuksen käytöstä annetut tiedot yhtäpitävät yhteisön kirjanpidon kanssa.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Avustuksen käytöstä toimitetaan selvitys maa- ja metsätalousministeriölle avustuspäätöksessä ilmoitettuun määräaikaan mennessä.

Avustuksesta annettavaan selvitykseen on liitettävä seuraavat asiakirjat

- valtionavustuksen kustannus selvitys
- selvitys aiheuttamisperiaatteen toteutumisesta yleishallinnon ja muiden jaettavien kustannusten kohdentamisesta valtionaputoiminnoille
- tiedot ministeriön avustuksen saajalle asettamien valtionaputoiminnan tulos- ja vaikuttavuustavoitteiden toteutumisesta sekä tuottavuudesta ja taloudellisuudesta
- toimintakertomus tai vastaava muu selvitys toiminnasta
- allekirjoitettu tilinpäätös liitteineen
- tilinpääöstiedot avustuksen saajan rahastoista sekä mahdollisista tytär- ja osakkuusyhteisöistä, jos näiltä on saatu tukea valtionavustuksella rahoitettuun toimintaan
- allekirjoitettu tilintarkastuskertomus (ja/tai toiminnantarkastuskertomus) ja tilintarkastajan (ja/tai toiminnantarkastajan lausunnot)
- kustannuspaikkaa vastaava pääkirja/kirjanpidon raportit, mikäli kyseessä kohdennettu yleisavustus

Avustuksen saajan tulee tarvittaessa toimittaa myös muita selvityksiä avustuksen käyttöön liittyen, jos maa- ja metsätalousministeriö niitä pyytää.

Avustuksen palautus

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustus tai se osa tulee palauttaa myös siinä tapauksessa, jos sitä ei voida käyttää valtionavustuspäätöksessä edellyttämällä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään sata (100) euroa, se voidaan jättää palauttamatta.

Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittäville määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättyinä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisinperittävää määrää ei makseta takaisin viimeistään maa- ja metsätalousministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Palautuksen yhteydessä on mainittava avustuspäätöksen diaarinumero ja se momentti, josta avustus on aikoinaan maksettu. Palautus maksetaan, kun avustuksen saaja on vastaanottanut maa- ja metsätalousministeriön päätöksen palautettavan avustuksen määrästä sekä laskun, joka lähetetään avustuksen saajalle erikseen sähköisenä.

Valtionavustusten käytön valvonta, maksatuksen keskeytys ja takaisinperintä

Valtionavustusten käytön valvonnasta, maksatuksen keskeytyksestä ja takaisinperinnästä on tehty erillinen avustuspäätöksen liite 2.